

עשרת הדברות AND THE קריאת שמע

On several occasions we have had the opportunity to review the following משנה:

מסכת תמיד פרק ה'—משנה א'— אמר להם הממונה. ברכו ברכה אחת. והן ברכו. קראו עשרת הדברים. שמע. והיה אם שמוע. ויאמר. ברכו את העם שלש ברכות. אמת ויציב. ועבודה. וברכת כהנים. ובשבת מוסיפין ברכה אחת למשמר היוצא.

We learned a little more about the משנה in the following גמרא:

מסכת ברכות דף יב' עמ' א'—וקורין עשרת הדברות שמע והיה אם שמוע ויאמר אמת ויציב ועבודה וברכת כהנים. א"ר יהודה אמר שמואל אף בגבולין בקשו לקרות כן אלא שכבר בטלום מפני תרעומת המינין.

Can you answer the following question after reading the two sources: Did the general population recite the עשרת הדברות every day before there was a problem with the מינין (Christians)? The words that may help you answer the question are: כבר בטלום. The simple meaning of those words are: already discontinued. If that is the meaning of the words in מסכת ברכות דף יב' עמ' א', then one can conclude that the general population did recite עשרת הדברות each morning but that the practice was discontinued because of the problem with the מינין. Why is this question important? It may lead to a more controversial conclusion; that before the problem with the מינין, the general population recited the עשרת הדברות each morning and not קריאת שמע.

Two sources may support that position:

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות דף ט' עמ' א'— מפני מה קורין שתי פרשיות (שמע ישראל והיה אם שמוע) הללו בכל יום? רבי לוי ורבי סימון. רבי סימון אמר מפני שכתוב בהן שכיבה וקימה. רבי לוי אמר מפני שעשרת הדברות כלולין בהן: אנכי ה' אלקיך— שמע ישראל ה' אלקינו—; לא יהיה לך אלהים אחרים על פני— ה' אחד. לא תשא את שם ה' אלקיך לשוא—ואהבת את ה' אלהיך. מאן דרחים מלכא לא משתבע בשמיה ומשקר. זכור את יום השבת לקדשו—למען תזכרו. רבי אומר זו מצות שבת שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה דכתיב ואת שבת קדשך הודעת להם ומצות וחוקים ותורה צוית וגו' להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה. כבוד את אביך ואת אמך—למען ירבו ימיכם וימי בניכם. לא תרצה—ואבדתם מהרה, מאן דקטיל מתקטיל. לא תנאף—לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם; א"ר לוי ליבא ועינא תריין סרסורין דחטאה דכתיב תנה (דף ט' עמ' ב') בני לבך לי ועיניך דרכי תצרנה; אמר הקב"ה אי יחבת לי לבך ועיניך אנא ידע דאת לי. לא תגנוב—ואספת דגנך; ולא דגנו של חבירך. לא תענה ברעך עד שקר—אני ה' אלקיכם, וכתיב וה' אלקים אמת. מהו אמת? אמר רבי אבון שהוא אלקים חיים ומלך עולם. אמר רבי לוי:

אמר הקב"ה אם העדת לחבירך עדות שקר, מעלה אני עליך כאלו העדת עלי שלא בראתי שמים וארץ. לא תחמוד בית רעך-וכתבתם על מזוזות ביתך; ביתך ולא בית חבירך.

The answer given by רבי לוי makes little sense if the general population was reciting both עשרת הדברות and קריאת שמע. Why recite both? His answer fits only if he is explaining why קריאת שמע was chosen to replace עשרת הדברות. Here is another proof-text:

זוהר מגילת רות דף ל' עמוד ב'-והכי אמר ר' יוחנן בן נורי אמר רבי יוסי בן דורמסקית משמיה דר' עקיבא: חסידים הראשונים תקנו קריאת שמע כנגד עשרת הדברות וכנגד מנין איבריו של אדם.

The זוהר is quite clear in its position that קריאת שמע replaced עשרת הדברות.

Why would there be a requirement to recite עשרת הדברות? In a comment to מסכת תמיד ומה שאמרו קראו עשרת הדברות בכל יום לפי שהם עיקר הדת, דף לב' עמ' ב' וראשיתו. There was an additional reason for reciting עשרת הדברות each day which ultimately caused חז"ל to discontinue the practice.

מסכת ברכות דף יב' עמ' א'- רש"י -שלא יאמרו לעמי הארץ: אין שאר תורה אמת, ותדעו שאין קורין אלא מה שאמר הקדוש ברוך הוא ושמעו מפיו בסיני.

The בני ישראל were recited each day because they contained words that בני ישראל heard directly from the הר סיני at רבנו של עולם. To our detriment that fact became the basis for Christians to argue that only the עשרת הדברות were divinely given and that the balance of the תורה was written by man. חז"ל continued the practice of reciting the עשרת הדברות in the בית המקדש for two reasons. חז"ל did not want to change a practice in the בית המקדש out of concern for another religion. In addition, חז"ל wanted to assure those who were then reciting קריאת שמע in place of the עשרת הדברות that the עשרת הדברות of קריאת שמע contained the same message as the עשרת הדברות.

Despite the fact that we no longer recite the עשרת הדברות before קריאת שמע, the שולחן ערוך recommends that we recite the עשרת הדברות each day:

אורח חיים סימן א' סעיף ה'-טוב לומר פ' העקדה (בראשית כב, א - יט) ופ' המן ועשרת הדברות ופרשת עולה (ויקרא א, א - ז) ומנחה (ויקרא ב, א - יג) ושלמים (ויקרא ג, א - יז) וחטאת (ויקרא ד, א) ואשם. הגה: ודוקא ביחיד מותר לומר עשרת הדברות בכל יום, אבל אסור לאומרם בצבור (תשובת הרשב"א סי' קפ"ד). משנה ברורה סימן א' ס"ק טז' - בעבור מפני הכופרים שיאמרו אין תורה אלא זו, ובפרט בזמנינו. ולכך אין כותבין אותו גם כן על קונטרס המיוחד לצבור. יש שכתבו דלא אסור לאומרם בצבור אלא לקובעו בין הברכות כמו ק"ש אבל קודם ב"ש מותר אף בצבור. ואנן נקטינן לאסור בצבור כלל וכלל וביחיד דוקא שלא בתוך התפלה אבל לקבוע בתוך הברכות גם ליחיד אסור.

TRANSLATION OF SOURCES

'מסכת תמיד פרק ה'—משנה א'
The Chief Kohen said to the other Kohanim: Recite one Bracha; and they recited one Bracha; Recite the Ten Commandments; Shema; V'Haya Im Shamoah; Va'Yomer; Bless the people with three Brachot: Emes V'Yatziv; Avodah (Ritzai); Birchot Kohanim. On Shabbat, they added one more Bracha in honor of the Mishmar (group of Kohanim) that was about to complete its tour of duty.

מסכת ברכות דף יב' עמ' א'
Rav Yehudah said in the name of Shmuel: Even outside of the Beit Hamikdash they wanted to recite the Ten Commandments as part of the morning service but the practice had already been discontinued because of the spread of Christianity.

תלמוד ירושלמי מסכת ברכות דף ט' עמ' א'
Why do we read these two sections of the Torah (Shema and V'Haya Im Shamoah) every day? Rav Levi and Rav Simon. Rav Simon says: because it is written within these sections of the Torah: when you rise and when you lay down. Rav Levi says: Because the Ten Commandments can be found within them. Anochi Hashem Elokecha-Shema Yisroel Hashem Elokeinu; . . . Lo Tisa . . . V'Ahavta Et Hashem Elokecha; One who loves his King will not swear in the name of his King and lie. Zachor Et Yom Hashabbat . . . L.Ma'an Tizkiroo. Rabbi said: this is the Mitzvah of Shabbat that carries as much weight as all the Mitzvot of the Torah combined as it is written: V'Et Shabbat Kodshecha HoDaata Lehem OO'Mitzvot V'Chukim V'Torot Tziviti etc. to teach you that the Mitzvah of Shabbat carries as much weight as all the other Mitzvot in the Torah combined. Ka'Baid Et Avicha . . . Lo Torzach-V'Avaditem Mihaira; one who kills is killed. Lo T'inaf-Lo SaSooroo Acharei Libchem V'Acharei Eineichem; Rabbi Levi said: the heart and the eyes are two agents of sin as it is written earlier in this Masechta: My son, your heart and your eyes are agents that you must control; the Ribbono Shel Olam said: if I have the attention of your heart and your eyes, I will know that you are My follower. Lo Tignov-V'Asafta Digancha; your crops and not your friends crops. Lo S'Aneh B'Rayacha Eid Shoker-Ani Hashem Elokeichem and it is written: V'Hashem Elokim Emes. What is Emes? Rabi Avon said: That Hashem is a living G-d and an eternal G-d. Rabbi Levi said: G-d said: If you testify falsely against your friend, I will treat you as if you testify falsely against G-d that G-d did not create heaven and Earth. Lo Sachmod Beit Rayecha-V'Chasavtom Ul Mizuzot Baitecha; your house and not your friend's house.

זוהר מגילת רות דף ל' עמוד ב'
This is what Rav Yochanon son of Nuri said in the name of Rav Yossi son of Dormaskis in the name of Rabbi Akivah: the first righteous people established the practice to recite Kriyat Shema as a reminder of the Ten Commandments and as a reminder of the number of bones that are in the human body.

'ב' -מסכת תמיד דף לב' עמ' ב' -רש"י-The practice of reading the Ten Commandments every day was instituted because they represent the essential ideas of Jewish belief and represent the first moment when G-d transmitted those ideas to the Jewish people.

'א' -מסכת ברכות דף יב' עמ' א' -רש"י-That the Christians should not be able to convince the ignorant people that the rest of the Torah was not truly transmitted by G-d because the Jews only recite that which G-d transmitted directly and which the people heard from G-d at Mount Sinai.

ה' -אורה חיים סימן א' סעיף ה'-It is a good idea to recite that part of the Torah that relates the story of Akeidat Yitzchak; that part of the Torah that relates how G-d provided the Mohn in the desert; the Ten Commandments; that part of the Torah that directs the bringing of the Olah offering; the Minchah offering; the Shelamim offering; the Chatas offering and the Asham offering. The Ramah: only while praying without a group of ten men is it permitted to recite the Ten Commandments every day but it is not permitted that a group of ten men include the recitation of the Ten Commandments within the prayer service. Mishneh Brurah: It is not permitted to recite the Ten commandments as part of the prayer service only when ten men pray together because of the heretics who argue that only the Ten Commandments are what G-d transmitted to Man, in particular in our day and age¹. As a result, it is prohibited to publish a booklet meant to be used in a group of ten or more men which contains only the Ten Commandments. Others have written that the prohibition on reciting the Ten Commandments in a group of ten or more men only concerns reciting the Ten Commandments between the Brachot like the Brachot of Kriyat Shema but that it is permitted even in a group of ten or more men to be recited as part of the service before Baruch Sh'Amar. However it is our practice to prohibit the recitation of the Ten Commandments in any part of the public prayer service. Even when an individual prays alone he should recite the Ten Commandments not during his prayers and should certainly not recite the Ten Commandments between the Brachot of the prayer service.

1. The Chofetz Chaim lived at the end of the 19th and beginning of the 20th Century.

SUPPLEMENT

A TSHUVA BY RABBI MOSHE FEINSTEIN, זצ"ל AS TO WHETHER THE CONGREGATION IS ACTING PROPERLY WHEN IT STANDS FOR THE עשרת הדברות DURING התורה קריאת AND AN EXCERPT FROM אוצר הדינים ON THE עשרת הדברות.

אגרות משה אורח חיים חלק ד סימן כב-עמידת העם בקריאת עשרת הדברות מע"כ בני הביבי הרה"ג מוהר"ר דוד פיינשטיין שליט"א.

The question was asked by Rabbi David Feinstein, the son of Rabbi Moshe Feinstein.

הנה בדבר עמידת העם בשעת עשרת הדברות, שנהגו שיש מפקפקים מהא דאיתא בברכות דף י"ב ע"א דאר"י אמר שמואל אף בגבולין בקשו לקרות עשרת הדברות בק"ש כמו במקדש אלא שכבר בטלום מפני תרעומת המינים. ופרש"י שלא יאמרו לעמי הארץ (לע"ה) אין שאר תורה אמת, ותדעו שאין קורין אלא מה שאמר הקב"ה ושמעו מפיו בסיני. שלכן הרי כשעומדין בשעת עשרת הדברות, ויושבין בשעת כל הקריאה ג"כ יבואו לומר כן. ואם היא קושיא אין התירוץ שהבאת מלקוטי מהרי"ח מחמת שאיכא טעם לעמוד לזכר: "ויעמדו מרחוק" שהיתה בשעה זו, כלום דהא גם בקריאת עשרת הדברות איכא טעם גדול לאומרין בק"ש, אבל חששו לאמירת המינים שאינו בשביל זה אלא שרק אלו לבד הוא אמת. ומה שכתב שמאחר שקורין ג"כ יתר התורה רק עומדים בעשרת הדברות ליכא כל כך חשש, הוא טעם דחוק, דהא התם הרי קורין גם פרשיות דק"ש וציצית ושויין כמו עשרת הדברות בלא שום שינוי ומ"מ יאמרו דעשרת הדברות לבד אמת, כ"ש בקריאת התורה שעושיין שינוי שיש לחוש שהשינוי הוא שיאמרו המינים דלכן מכבדין קריאה זו משום דרק עשרת הדברות הוא מן השמים והשאר משה בעצמו אמרין. אבל מה שאתה מתרין מחמת שנהגו לעמוד גם בשירת הים בפ' בשלח ובשביעי של פסח שמזה רואין ואיכא עוד דברים שעומדים אף שלא שייך שם דברי המינים, יבינו שהוא מטעם אחר הוא תירוץ נכון.

אבל לע"ד אין זה בכלל קושיא, דבשביל חששא בעלמא שמא יאמרו המינים לע"ה לא היו אוסרין מלקרא עשרת הדברות, דהוא דבר שלא בנקל יכולין להטעות אף לע"ה, כי מובן הטעם מה שהיה ראוי לקראם בכל יום יותר משאר פרשיות כדכתב הרמב"ם בפירוש למשנה בתמיד רפ"ה לפי שהם עיקר הדת וראשיתו. שלכן חזינן שלא בטלו מלומר במקדש, משום שבמקדש שאיכא תמיד כהנים יראי ה' בעבודתם ולוים בדוכנם וישראל במעמדם שכולם יראי ה' וגם תמיד נמצאים שם הסנהדרין מג' בתי הדינים לא יוכלו המינים להטעותם כי יש להם לשאול תיכף ויבטלו דברי המינים. ורק במה שאמרו במקדש תחלה בברכה עד

העולם ולא הזכירו עולם השני² יכלו המינים להטעות לע"ה אף במקדש מהשמטת הזכרת עולם השני, אבל במה שקורין עשרת הדברות יותר אין מקום לטעות כלל שלכן לא יכלו להטעות במקדש. ומצד זה התקינו תחלה גם בגבולין, עיין בתפא"י בתמיד שם דכך היתה התקנה אף בגבולין לקרות בכל יום עשרת הדברות קודם ק"ש, אולי מקורו הוא מלשון שכבר בטלום דלא שייך לשון בטול על מה שלא היה כלל. ומפרש לשון אף בגבולין בקשו לקרות כן, שהיה זה אחר זמן גדול משבטלום, שרצו עוד הפעם להנהיג שראו שאין לחשוש בזה שוב. ואמר ר"י אמר שמואל שכיון שכבר בטלום מחמת שבגבולין היו מקומות שלא נמצאו תלמידי חכמים והטעו המינים את ע"ה אין להנהיג כהא דחוששין לשמא יחזרו לקלקולם. ולכן בעובדא זו שנהגו לעמוד בעת קריאה זו מפני שזה זכו כל ישראל בעצמן לשמוע מפי הקב"ה בעצמו, שזה דבר היותר גדול לחשיבות ישראל דבשביל זה הוצרכו לכל הכנות דטהרה, שהוא דבר המובן לכל אדם, אף שאפשר אולי לחוש לתרעומת המינים בסברא בעלמא, אין להקפיד בשביל זה כל זמן שלא אירע שהמינים יטעו את הע"ה לומר כן. וכיון שזהו ענין אחר אינו בכלל מה שבטלו הקריאה, דלפ"ז אין לדמות מלתא למלתא בסברות אלא אין לך בו אלא מה שנאסר כבר, ולא למילף מזה דבר חדש. לכן נראה דאין לשנות מן המנהג. והוא ככל מנהג שאף אלו שבאים ממקום שלא נהגו כן אסור מדין אל ישנה אדם מפני המחלוקת שתנן בפסחים דף נ'. וגם צדקת בזה שיחידים שיסברו שיש בזה דמיון להא דבטלו מלקרות, לא יתקנו כלום במה שישבו דהרי אם גם בזה שייך השש תרעומות המינים הרי יהיה זה מצד רוב העם ואם הוא שלא יהיה מסייע בזה אין לו עצה אלא לעמוד בשבת זו בכל הקריאה, אבל אדרבה לדינא אסור לשנות ממנהג הצבור כדלעיל וכדכתבתי. אביך אוהבך בלב ונפש³,

משה פיינשטיין

אוצר דינים – עשרת הדברות

עשרת הדברים ששמעו בני ישראל מאת ה' בשעת מתן התורה על הר סיני ונחרתו על הלוחות ע"י משה רבנו. בעשרת הדברות נכללו כל תרי"ג מצות (עי' אוצר ישראל ת"ח 451 – 861). ומפני חשיבותם היו נוהגין לומר עשרת הדברות במקדש בכל יום ובקשו לקובעם

2. Rabbi Feinstein is referring to the following גמרא:

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נד' עמ' א' – כל חותמי ברכות שבמקדש היו אומרים עד העולם. משקלקלו הצדוקים ואמרו אין עולם אלא אחד – התקינו שיהו אומרים: מן העולם ועד העולם.

3. Notice the heartfelt language that Rabbi Feinstein uses to end his answer to his son's question.

להבין את התפלה

בקריאת שמע, אך בטלום מפני תרעומת המינים (ברכות י"ב). שלא יהיו אומרים אלו לברך נתנו למשה מסיני (ירוש' שם). או שלא יאמרו תלמידי ישו אין שאר התורה אמת ותדעו שאין קורין אלא מה שאמר הקב"ה ושמעו מפיו בסיני (מחזור ויטרי צד 12). ובאמת נכללו עשרת הדברות בק"ש, כמו שאמר ר' לוי מפני מה קורין ק"ש בכל יום מפני שעשרת הדברות כלולין בהן: אנכי ה' אלקיך=שמע ישראל ה' אלקינו; לא יהיה לך אלהים אחרים=ה' אחד; לא תשא את שם ה'=ואהבת את ה', מאן דרחים מלכא לא משתבע בשמו ומשקר; זכור את יום השבת=למען תזכרו ועשיתם את כל מצותי, רבי אומר זו מצות שבת ששקולה כנגד כל המצוות שבתורה; כבוד את אביך ואת אמך=למען ירבו ימיכם וימי בניכם; לא תרצח=ואבדתם מהרה, מאן דקטיל מתקטל; לא תנאף – לא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם; לא תגנוב=ואספת דגנך ולא דגן חבירך; לא תענה ברעך עד שקר=אני ה' אלהיכם וכתוב וה' אלהים אמת; לא תחמוד בית רעך=וכתבתם על מזוזות ביתך ולא בית חבירך (ירושלמי ברכות פ"א א').